

УДК 338.431:334.758.4

Агрохолдинги України: аграрна політика та виклики майбутньому /
Ходаківська О.В., Могильний О.М. // Економіка АПК. – 2017. – № 6. – С. 33.

Проаналізовано генезу й етапи становлення великих вертикально інтегрованих агропромислових компаній (агрохолдингів) та пов'язані з їхньою діяльністю зміни макроекономічних показників, ролі й значення сільського господарства в економіці України. Здійснено політекономічний аналіз передумов агрохолдингізації сільського господарства України. Оцінено гіпотетичні втрати доданої вартості й робочих місць від експорту зернових культур порівняно з виробництвом свинини і молока, несприятливої кон'юнктури на світових ринках сільськогосподарських товарів. Виявлено структурні перекося у розподілі новоствореної вартості серед ключових контрагентів земельних відносин у формі: прибутків та амортизаційних відрахувань – для землекористувачів; орендної плати – для власників земельних ділянок; заробітної плати – для найманих працівників; податків і відрахувань – для державного й місцевого бюджетів. Узагальнено наукову думку про майбутні виклики в частині дотримання принципів збалансованого сільського розвитку в умовах імплементації Угоди про асоціацію України з ЄС через конфлікт інтересів суспільства і великого капіталу. Внесено концептуальні пропозиції з питань удосконалення організаційно-економічного механізму з метою спонукання агрохолдингів до корпоративної соціальної відповідальності за розвиток людського й соціального капіталу місцевих громад та рівень глобальної конкурентоспроможності аграрного сектора країни. Табл.: 2. Рис.: 3. Бібліогр.: 27.

Ключові слова: аграрна регуляторна політика, агрохолдинги, неконтрольований перерозподіл земельної ренти, збалансований сільський розвиток, ринок праці сільської місцевості, корпоративна соціальна відповідальність, Угода про асоціацію України з ЄС.

УДК 338.431:334.758.4

Агрохолдинги Украины: аграрная политика и вызовы будущему /
Ходаковская О.В., Могильный А.Н. // Экономика АПК. – 2017. – № 6. – С. 33.

Проанализированы генезис и этапы становления крупных вертикально интегрированных агропромышленных компаний (агрохолдингов) и связанные с их деятельностью изменения макроэкономических показателей, роли и значения сельского хозяйства в экономике Украины. Осуществлен политэкономический анализ предпосылок агрохолдингизации сельского хозяйства Украины. Оценены гипотетические потери добавленной стоимости и рабочих мест от экспорта зерновых культур по сравнению с производством свинины и молока, неблагоприятной конъюнктуры на мировых рынках сельскохозяйственных товаров. Выявлены структурные перекося в распределении вновь созданной стоимости среди ключевых контрагентов земельных отношений в форме: прибыли и амортизационных отчислений – для землепользователей; арендной платы – для владельцев земельных участков; заработной платы – для наемных работников; налогов и отчислений – для государственного и местного бюджетов. Обобщена научная мысль о предстоящих вызовах в части соблюдения принципов сбалансированного сельского развития в условиях имплементации Соглашения об ассоциации Украины с ЕС из-за конфликта интересов общества и крупного капитала. Внесены концептуальные предложения по вопросам совершенствования организационно-экономического механизма с целью побуждения агрохолдингов к корпоративной социальной ответственности за развитие человеческого и социального капитала местных общин и уровня глобальной конкурентоспособности аграрного сектора страны. Табл.: 2. Илл.: 3. Библиогр.: 27.

Ключевые слова: аграрная регуляторная политика, агрохолдинги, неконтролируемое перераспределение земельной ренты, сбалансированное сельское развитие, рынок труда сельской местности, корпоративная социальная ответственность, Соглашение об ассоциации Украины с ЕС.

The genesis and stages of the formation of large vertically integrated agro-industrial companies (agroholdings) and associated changes in their macroeconomic indicators, the role and importance of agriculture in the Ukrainian economy were analyzed in the article. A political economical analysis of the preconditions for agricultural agro-tourism in Ukraine is carried out. There're estimated hypothetical losses of added value and jobs from export of grain crops in comparison with the production of pork and milk meat, unfavorable conjuncture in the world markets of agricultural products. There're revealed structural distortions in the distribution of newly created value among key contractors of land relations in the form of: profit and depreciation charges for land users; rent - for owners of land plots; salaries - for employees; taxes and deductions - for state and local budgets. The scientific idea about the forthcoming challenges on compliance of the principles of balanced rural development in terms of the implementation of the Association Agreement between Ukraine and the EU due to the conflict of interests of society and large capital was generalized. Conceptual proposals were made on improving the organizational and economic mechanism of encouraging agroholdings to corporate social responsibility for the development of human and social capital of local communities and the level of global competitiveness of the country's agricultural sector. Tabl.: 2. Figs.: 3. Refs.: 27.

Keywords: agrarian regulatory policy, agroholdings, uncontrolled redistribution of land rent, balanced rural development, rural labor market, corporate social responsibility, the Association Agreement between Ukraine and the EU.

УДК 336.2.026

Земельні відносини та фінансові аспекти їх розвитку / Непочатенко О.О., Колотуха С.М., Боровик П.М., Гузар Б.С. // *Економіка АПК.* – 2017. – № 6. – С. 42.

Метою статті є вивчення сутності ринку землі, дослідження перспектив запровадження цивілізованого ринку земель в Україні та посилення впливу фінансових аспектів його розвитку.

Світовий і набутий вітчизняний досвід переконує, що будь-яка реформа може забезпечити позитивний результат лише за умови державної правової, фінансової, матеріально-технічної, політичної, організаційної й морально-етичної підтримки. Аналіз сучасних тенденцій та наукових поглядів стосовно запровадження ринку агроземель показує, що нині є два основних варіанти проведення цього етапу земельної реформи. Перший – передбачає двоетапний запуск ринку землі. На першому етапі в 2017-2019 роках на відкритих електронних торгах продається частина земель державної власності, що дає змогу сформулювати уяву про ринкову ціну землі в усіх регіонах. На другому етапі ринок відкривається для громадян. Обмеження по купівлі землі в одні руки – 200 га. Другий варіант передбачає продаж не права власності на землю, а права оренди. При цьому покупець матиме всі права власника – йому будуть доступні й передання в суборенду, та перепродаж права оренди строком на 49 років.

Прихильниками як першого так і другого варіантів запровадження ринку агроугідь не враховано іноземний досвід проведення земельних реформ, тому авторами статті розглянуто позитивний іноземний досвід стосовно розвитку земельних відносин та наслідки запровадження земельного ринку для економіки окремих країн.

Розвиток іпотечних відносин в агросфері в сучасних умовах зумовлений необхідністю залучення додаткових інвестицій в аграрний сектор із метою відродження сільськогосподарських підприємств. Низька якість іпотечного забезпечення обмежує доступ сільгосппідприємств до кредитних ресурсів і підвищує кредитні ризики банків. У зв'язку з цим становлення земельного ринку, на нашу думку, є першочерговим завданням, розв'язання якого уможливить запуснути в дію механізм іпотечного кредитування в аграрному секторі, для якого об'єктом іпотеки будуть сільськогосподарські угіддя, що сприятиме залученню інвестиційних кредитів.

У сучасних умовах постало також гостре питання ефективного використання земельних ресурсів та збереження й відтворення родючості угідь. Авторами запропоновані напрями та джерела фінансування охорони і відтворення земельних ресурсів.

Обґрунтовано пропозиції щодо створення Української державної земельної біржі, Земельного господарського суду України, Державної земельної інспекції, покликаних активізувати ринкові трансакції з агроугіддями та сформувати систему кредитування аграріїв під заставу земельних ресурсів.

Результати проведеного дослідження показують, що ринок земельних угідь сільськогосподарського призначення в Україні – питання найближчої перспективи. Тому для запровадження цивілізованого ринку земельних ресурсів агросфери державі вкрай необхідно розв'язати низку проблем, пов'язаних із правовим забезпеченням зазначеного сегмента ринку й фінансовим забезпеченням його запровадження. Табл.: 2. Рис.: 3. Бібліогр.: 24.

Ключові слова: земельні угіддя, ринок земель сільськогосподарського призначення, державне регулювання ринку землі, родючість, іпотечне кредитування, застава земельних ресурсів, земельна реформа.

УДК 336.2.026

Земельные отношения и финансовые аспекты их развития / Непочатенко Е.А., Колотуха С.Н., Боровик П.Н., Гузар Б.С. // Экономика АПК. – 2017. – № 6. – С. 42.

Целью статьи является изучение сущности рынка земли, исследование перспектив внедрения цивилизованного рынка земель в Украине и усиление влияния финансовых аспектов его развития.

Мировой и приобретенный отечественный опыт убеждает, что любая реформа может обеспечить положительный результат только при условии государственной правовой, финансовой, материально-технической, политической, организационной и морально-этической поддержки. Анализ современных тенденций и научных взглядов относительно введения рынка агроземель показывает, что в настоящее время есть два основных варианта проведения этого этапа земельной реформы. Первый – предусматривает двухэтапный запуск рынка земли. На первом этапе в 2017-2019 годах на открытых электронных торгах продается часть земель государственной собственности, что дает возможность сформировать представление о рыночной цене земли во всех регионах. На втором этапе рынок открывается для граждан. Ограничения по покупке земли в одни руки – 200 га. Второй вариант предусматривает продажу не права собственности на землю, а права аренды. При этом покупатель будет иметь все права собственника – ему будут доступны и передача в субаренду, и перепродажа права аренды сроком на 49 лет.

Сторонниками как первого так и второго вариантов введения рынка агроугодий не учтен иностранный опыт проведения земельных реформ, поэтому авторами статьи рассмотрен положительный зарубежный опыт по развитию земельных отношений и последствия введения земельного рынка для экономики отдельных стран.

Развитие ипотечных отношений в агросфере в современных условиях обусловлено необходимостью привлечения дополнительных инвестиций в аграрный сектор с целью возрождения сельскохозяйственных предприятий. Низкое качество ипотечного обеспечения ограничивает доступ сельхозпредприятий к кредитным ресурсам и повышает кредитные риски банков. В связи с этим становление земельного рынка, по нашему мнению является первоочередной задачей, решение которой дает возможность запустить в действие механизм ипотечного кредитования в аграрном секторе, для которого объектом ипотеки станут сельскохозяйственные угодья, что будет способствовать привлечению инвестиционных кредитов.

В современных условиях встал также острый вопрос эффективного использования земельных ресурсов, сохранения и воспроизводства плодородия угодий. Авторами предложены направления и источники финансирования охраны и воспроизводства земельных ресурсов.

Обоснованы предложения по созданию Украинской государственной земельной биржи, Земельного хозяйственного суда Украины, Государственной земельной инспекции, призванных активизировать рыночные трансакции с агроугодьями и сформировать систему кредитования аграриев под залог земельных ресурсов.

Результаты проведенного исследования показывают, что рынок земельных угодий сельскохозяйственного назначения в Украине – вопрос ближайшей перспективы. Поэтому для внедрения цивилизованного рынка земельных ресурсов агросферы государству крайне необходимо решить ряд проблем, связанных с правовым обеспечением указанного сегмента рынка и финансовым обеспечением реализации проекта. Табл.: 2. Илл.: 3. Библиогр.: 24.

Ключевые слова: земельные угодья, рынок земель сельскохозяйственного назначения, государственное регулирование рынка земли, плодородие, ипотечное кредитование, залог земельных ресурсов, земельная реформа.

The purpose of the article is to examine the nature of land market, to research prospects of introducing of civilized land market in Ukraine and strengthening of impact of the financial aspects of its development.

World and domestic experience shows that any reform can provide positive results only if it has a legal, financial, technical, political, organizational and ethical support. The analysis of current trends and scientific views on the implementation of agricultural land market shows that currently there are two main approaches to this stage of land reform. The first option involves a two-stage launch of the land market. In the first phase (2017-2019) there will be open electronic auctions for sale of state-owned land, allowing you to form an idea of the market price of land in all regions. In the second phase the market will be opened for the citizens. There'll be restrictions on the purchase of land per buyer - 200 hectares. The second option won't involve the sale of land ownership but only lease rights. The purchaser will have all the rights of the owner - he will be able to sublease and resale rights for 49 years.

Supporters of both the first and second options of introduction of agrarian lands market haven't taken into account positive foreign experience of land reform and its consequences for some countries.

Development of lending facility in the agricultural domain in modern conditions is caused by the need to attract additional investment in the agricultural sector in order to revive agricultural enterprises. Low quality of lending facility restricts accessing to agricultural credit and increases the credit risk of banks. In this regard, the establishment of the land market must be a priority task, the resolution of which will launch the mechanism of lending in the agricultural sector, and agricultural land will become the lending object that attracts investment loans.

In modern conditions the actual issue is the effective land use and conservation and restoration of land fertility. The authors have proposed guidelines for searching the source of protection and reproduction of land resources.

In the article there're defined proposals for Ukrainian state land exchanges, Land economic court of Ukraine, State land inspection which are devoted to intensify the market transactions of agricultural lands and to form a system of lending for farmers under the mortgage of land resources.

The results of the research indicate that agricultural land market in Ukraine is an issue of the nearest future. Therefore, for the introduction of a civilized agricultural land market it is essential to solve a number of problems associated with the legal provision of the specified segment and financial support for its implementation. Tabl.: 2. Figs.: 3. Refs.: 24.

Keywords: lands, agricultural land market, government regulation of land market, fertility, lending facility, mortgage of land resources, land reform.

Мета статті – проаналізувати поняття брендів загалом та брендів регіональних продуктів зокрема, визначити напрями формування регіональних брендів як способу популяризації України на міжнародному ринку.

Досягнення поставленої мети та розробка пропозицій щодо питань географічних зазначень ґрунтувалися на використанні діалектичного методу пізнання й системного підходу. При цьому застосовували такі методи та прийоми економічних досліджень: історичний, аналізу й синтезу, порівняльного аналізу, абстрактно-логічний – для узагальнення теоретико-методичних положень.

Розглянуто сутність і значення бренду, особливості брендингу, а також поняття «географічного зазначення походження» згідно з міжнародним та вітчизняним досвідом. Досліджено міжнародну систему захисту прав на географічне зазначення й механізм її роботи, що сприяє виробництву високоякісної конкурентоспроможної продукції, розвитку сільських територій, збереженню регіональних традицій, розширенню пропозицій для туристів та залученню інвестицій у регіон. Охарактеризовано існуючий порядок реєстрації продуктів із географічним зазначенням в Україні. Виявлено незбалансованість віт-

чизняного законодавства та ЄС, відсутність системних підходів до правової охорони. Наголошено на необхідності імплементації Україною стандартів ЄС щодо прав інтелектуальної власності.

Наукова новизна полягає в розробці теоретичних основ і практичних рекомендацій щодо питань формування регіональних брендів як способу популяризації України на міжнародному ринку в контексті підписання угоди про асоціацію Україна-ЄС. Доведено важливість брендингу для вітчизняних підприємств та узагальнено подальші перспективи України щодо питань географічних зазначень в умовах євроінтеграції. Визначено, що продукція окремих регіонів, враховуючи історичні традиції й оригінальність процесу виробництва, може бути зареєстрована як продукція із географічним зазначенням.

Практичне значення полягає в розробці заходів, спрямованих на реєстрацію та подальше поширення, використання географічних зазначень походження. Доведено, що реєстрація продуктів із географічним зазначенням є необхідною. Для її популяризації потрібна підтримка державних і місцевих органів влади та максимальне спрощення цієї процедури. На основі одержаних результатів встановлено, що здатність держави правовими засобами захистити власні унікальні товари шляхом реєстрації і використання географічних зазначень прямо впливає на її становище на глобальному ринку та розвиток вітчизняного підприємництва. Рис.: 2. Бібліогр.: 29.

Ключові слова: географічне зазначення походження, бренд, інтелектуальна власність, міжнародне законодавство, регіональний продукт, євроінтеграція.

УДК 330.332.122:338.49:339.166.5

Формирование брендов региональных продуктов как способ популяризации Украины на международном рынке / Козак О.А., Беженар И.Н. // Экономика АПК. – 2017. – № 6. – С. 53.

Цель статьи – проанализировать понятие брендов и брендов региональных продуктов, определить направления формирования региональных брендов как способа популяризации Украины на международном рынке.

Достижение поставленной цели и разработка предложений по вопросам географических указаний базировались на использовании диалектического метода познания и системного подхода. При этом применялись такие методы и приемы экономических исследований: исторический, анализа и синтеза, сравнительного анализа, абстрактно-логический - для обобщения теоретико-методических положений.

Рассмотрены сущность и значение бренда, особенности брендинга, а также понятие «географического указания происхождения» согласно международному и отечественному опыту. Освещена международная система защиты прав на географическое указание и механизм ее реализации, что способствует производству конкурентоспособной высококачественной продукции, развитию сельских территорий, сохранению региональных традиций, расширению предложений для туристов и привлечению инвестиций в регион. Охарактеризован существующий порядок регистрации продуктов с географическим указанием в Украине. Выявлена несбалансированность отечественного законодательства и ЕС, отсутствие системных подходов к правовой охране. Отмечена необходимость имплементации Украиной стандартов ЕС по правам интеллектуальной собственности.

Научная новизна заключается в разработке теоретических основ и практических рекомендаций по вопросам формирования региональных брендов как способа популяризации Украины на международном рынке в контексте подписания соглашения об ассоциации Украина-ЕС. Доказана важность брендинга для отечественных предприятий и обобщены дальнейшие перспективы Украины по вопросам географических указаний в условиях евроинтеграции. Определено, что продукция отдельных регионов, учитывая исторические традиции и оригинальность процесса производства, может быть зарегистрирована как продукция с географическим указанием.

Практическое значение состоит в разработке мер, направленных на регистрацию и дальнейшее распространение, использование географических указаний происхождения. Доказано, что регистрация продуктов с географическим указанием необходима. Для ее популяризации нужна поддержка государственных и местных органов власти и максимальное упрощение этой процедуры. На основе полученных результатов установлено, что способность государства правовыми средствами защитить собственные уникальные товары путем использования географических указаний напрямую влияет на ее положение на глобальном рынке и развитие отечественного предпринимательства. Илл.: 2. Библиогр.: 29.

Ключевые слова: географическое указание происхождения, бренд, интеллектуальная собственность, международное законодательство, региональный продукт, евроинтеграция.

UDC 330.332.122:338.49:339.166.5

Formation of regional products brands as a way to popularize Ukraine on the international market / Kozak O.A., Bezhenar I.M. // Ekonomika APK. – 2017. – № 6. – P. 53.

The purpose of the article is to analyze the essence of brands and regional products brands, to determine the directions of formation of regional brands as a way to popularize Ukraine on the international market.

Achieving the goal and developing the proposals on issues of geographical indications is based on use of the dialectical method of knowledge and systematic approach. The following methods and techniques of economic research were used: historical analysis and synthesis, comparative analysis, abstract and logical - to summarize the theoretical and methodological principles.

The essence and significance of the brand, features of branding, and the concept of “protected geographical indication” under international and domestic experience were considered. It was clarified the international system of rights protection on geographical indication and its implementation mechanism that promotes the production of high quality competitive products, rural development, preservation of regional traditions, expanding offerings for tourists and investment to the region. The current procedure for registration of geographical indicated products in Ukraine was characterized. The imbalance of national legislation concerning EU and no systemic approach of legal protection were found. It was highlighted the necessity of implementation of EU standards in Ukraine according to intellectual property rights.

Scientific novelty lies in developing of the theoretical principles and practical recommendations on issues of regional brands formation as a way to popularize Ukraine on the international market in the context of the Association Agreement EU-Ukraine. The significance of branding for domestic enterprises was proved, future prospects of Ukraine on the issues of geographical indications in terms of European integration was generalized. It was determined that production of individual regions, taking into accounts the historical traditions and originality of the production process, can be registered as a geographical indication products.

The practical significance is to develop practical measures for registration and further widening of protected geographical indications. It is proved that the registration of products with a geographical indication is necessary. To popularization it's needed the support of state and local governments and maximum simplification of the procedure. On the basis of the results, it was found that the ability of the state to protect by legal means their own unique products using geographical indications directly affects its position in the global market and the development of domestic entrepreneurship. Figs.: 2. Refs.: 29.

Keywords: protected geographical indication, brand, intellectual property, international law, regional product, European integration.

УДК 339.133.057.2

Еластичність попиту на харчові продукти / Грибинюк О.М., Лисак М.А., Пугачов В.М. // Економіка АПК. – 2017. – № 6. – С. 59.

Мета статті – визначати еластичність за доходом і цінову еластичність попиту на харчові продукти в Україні. Методичною основою дослідження є модель прикладного аналізу попиту. Її використання на основі даних витрат та ресурсів домогосподарств в Україні за 2002-2015 роки дало змогу, розрахувати еластичності за доходом і цінові еластичності попиту на харчові продукти, визначити коефіцієнти моделей попиту, їх статистичні характеристики й здійснити оцінку значущості. Комплексність дослідження еластичності попиту на харчові продукти зумовила його наукову новизну. Практична значущість полягає у використанні результатів дослідження при розробці маркетингових стратегій і програм, насамперед, в умовах кризи. Табл.: 4. Бібліогр.: 8

Ключові слова: попит, еластичність, споживачі, харчові продукти, моделі, маркетинг, товар.

Цель – определить эластичность по доходу и ценовую эластичность спроса на продукты питания в Украине. Методической основой исследования является модель прикладного анализа спроса. Ее использование на основе данных затрат и ресурсов домохозяйств в Украине за 2002-2015 годы дало возможность рассчитать эластичности по доходу и ценовые эластичности спроса на продукты питания, определить коэффициенты моделей спроса, их статистические характеристики и осуществить оценку значимости. Комплексность исследования эластичности спроса на продукты питания обусловила его научную новизну. Практическая значимость заключается в использовании результатов исследования при разработке маркетинговых стратегий и программ, прежде всего в условиях кризиса. Табл.: 4. Библиогр.: 8.

Ключевые слова: спрос, эластичность, потребители, продукты питания, модели, маркетинг, товар.

The purpose of the article is to determine the elasticity of demand depending on income and price for food in Ukraine. The methodical base of the research is a model of applied analysis of demand. Its usage on the basis of expenditures and resources of household in 2002-2015 in Ukraine allowed calculating the elasticity of demand for food, to determine coefficients of demand models, their statistical characteristics and to assess the significance of the model components. Complexity of the research of demand elasticity for food caused its scientific novelty. The practical significance is in the possibility of using the research results in marketing strategies and development programs, especially in crisis. Tabl.: 4. Refs.: 8.

Keywords: demand, elasticity, consumers, food, models, marketing, goods.

Метою статті є дослідження особливостей розвитку агротехнопарків як інноваційного напрямку конкурентоспроможного розвитку підприємств аграрного сектору в умовах їх інтегрування до світової системи господарських відносин. За допомогою описового, статистичного та графічного методів дослідження проаналізовано стан і тенденції розвитку технопаркових структур в Україні та світі. Очікуваними позитивними результатами є: диверсифікація виробництва, модернізація і технічне переозброєння діючих підприємств; якісно нове й максимально повне задоволення потреб населення в продукції переробки підприємств, що відповідає світовим стандартам якості; збільшення обсягів і розширення асортименту високоякісної продукції; зростання зайнятості й рівня життя населення на даних сільських територіях та їхній розвиток. Елементами наукової новизни є авторський підхід до трактування дефініції й визначення пріоритетів та спрямування агротехнопарків. Запропоновано запровадження механізму стимулювання органічного виробництва аграрними підприємствами, а також механізм формування й розподілу продукту агротехнологічного парку. Оцінено перспективи та визначено принципи формування технопаркових структур в аграрному секторі економіки України, що є практичною значущістю статті. Рис.: 3. Бібліогр.: 22.

Ключові слова: агропарки, забезпечення економічної безпеки, інновації, інноваційний розвиток, інноваційні утворення, комерціалізація наукового продукту, конкурентоспроможний розвиток, технопаркові структури.

УДК 631.5: 334.72:339.137

Агротехнопарк – инновационное направление конкурентоспособного развития предприятий аграрного сектора / Кирилов Ю.Е., Грановская В.Г. // Экономика АПК. – 2017. – № 6. – С. 65.

Целью статьи является исследование особенностей развития агротехнопарка как инновационного направления конкурентоспособного развития предприятий аграрного сектора в условиях их интеграции в мировую систему хозяйственных отношений. С помощью описательного, статистического и графического методов исследования проанализированы состояние и тенденции развития технопарковых структур в Украине и мире. Ожидаемыми положительными результатами являются: диверсификация производства, модернизация и техническое перевооружение действующих предприятий; качественно новое и максимально полное удовлетворение потребностей населения в продукции переработки предприятий, соответствующее мировым стандартам качества; увеличение объемов и расширение ассортимента высококачественной продукции; рост занятости и уровня жизни населения на данных сельских территориях и их развитие. Как элемент научной новизны авторами сформирован собственный подход к трактовке дефиниции и определены приоритеты и направления агротехнопарка. Предложено введение механизма стимулирования органического производства аграрными предприятиями, а также механизм формирования и распределения продукта агротехнологического парка. Оценены перспективы и определены принципы формирования технопарковых структур в аграрном секторе экономики Украины, что является практической значимостью статьи. Илл.: 3. Библиогр. 22.

Ключевые слова: агропарки, обеспечение экономической безопасности, инновации, инновационное развитие, инновационные образования, коммерциализация научного продукта, конкурентоспособное развитие, технопарковые структуры.

UDC 631.5: 334.72:339.137

Agro-techno park – an innovative direction of competitive development of agricultural enterprises / Kyrylov Yu.Ye., Hranovska V.H. // Ekonomika APK. – 2017. – № 6. – P. 65.

The purpose of the article is to study the characteristics of agro-techno parks as innovative direction of competitive development of agricultural enterprises in terms of their integration into the global system of economic relations. Using descriptive, statistical and graphical methods of investigation there're analyzed state and trends of techno park structures in Ukraine and in the world. The expected positive results are: diversification of production, upgrading and modernization of existing enterprises; high quality and full satisfy of the population needs in the processing production which meet international quality standards; increasing and expanding of high-quality products range; increasing of employment and the standard of living in rural areas and their development as an element of scientific novelty the authors formed approach to the interpretation and definition of priorities and direction of agro-techno parks. The introduction of stimulation mechanism of organic production in agricultural enterprises, and mechanism of formation and distribution of agro-techno park production were proposed. There're reviewed prospects and principles formation of techno park structures in the agricultural sector of Ukraine, that form practical significance of the article. Figs.: 3. Refs.: 22.

Keywords: agro parks, economic security support, innovation, innovative development, innovative formations, commercialization of scientific product, competitive development, techno park structures.

УДК 631.11.005 (477)

Методичні засади вдосконалення системи матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників / Михайлов М.Г. // Економіка АПК. – 2017. – № 6. – С. 73.

Мета статті – узагальнення та розробка організаційно-економічного механізму матеріально-технічної модернізації аграрних підприємств у контексті розбудови науково-методичного базису його формування й ефективного використання.

Опрацьовано методичні засади, що передбачають основні напрями забезпечення відтворення та оновлення матеріально-технічної бази, підвищення рівня техніко-технологічного оснащення аграрного виробництва, своєчасного і в повному обсязі забезпечення сільськогосподарських підприємств матеріальними ресурсами. Розкрито й обґрунтовано методичні підходи до оцінки розвитку матеріально-технічної бази аграрних підприємств через організаційно-економічний механізм матеріально-

технічної модернізації сільського господарства. Розширене відтворення у сільськогосподарських підприємствах, економічна ефективність аграрного виробництва значною мірою визначаються рівнем сформованої матеріально-технічної бази, зокрема рівнем забезпеченості та якісним складом основних засобів виробництва, їх раціональним співвідношенням й ефективним використанням. Формування матеріально-технічної бази та її провідної ланки – основних виробничих засобів – відповідно до потреб виробництва сприяє вдосконаленню економічних взаємовідносин із промисловим комплексом і сферою виробничого обслуговування. Рис.: 1. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: основні засоби, матеріально-технічна база, матеріально-технічне забезпечення, економічна ефективність, модернізація, інноваційно-інвестиційний розвиток.

УДК 631.11.005 (477)

Методические основы совершенствования системы материально-технического обеспечения сельскохозяйственных товаропроизводителей / Михайлов Н.Г. // Экономика АПК. – 2017. – № 6. – С. 73.

Цель статьи – обобщение и разработка организационно-экономического механизма материально-технической модернизации аграрных предприятий в контексте развития научно-методического базиса его формирования и эффективного использования.

Проработаны методические принципы, которые предусматривают основные направления обеспечения воспроизводства и обновления материально-технической базы, повышения уровня технико-технологической оснастки аграрного производства, своевременного и в полном объеме обеспечения сельскохозяйственных предприятий материальными ресурсами. Раскрыты и обоснованы методические подходы к оценке развития материально-технической базы аграрных предприятий через организационно-экономический механизм материально-технической модернизации сельского хозяйства. Расширенное воспроизводство в сельскохозяйственных предприятиях, экономическая эффективность аграрного производства в значительной степени определяются уровнем сформированной материально-технической базы, в частности уровнем обеспеченности и качественным составом основных средств производства, их рациональным соотношением и эффективным использованием. Формирование материально-технической базы и ее ведущего звена – основных производственных средств – в соответствии с потребностями производства способствует усовершенствованию экономических взаимоотношений с промышленным комплексом и сферой производственного обслуживания. Илл.: 1. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: основные средства, материально-техническая база, материально-техническое обеспечение, экономическая эффективность, модернизация, инновационно-инвестиционное развитие.

UDC 631.11.005 (477)

Methodical foundations of perfection of the system of logistical support of agricultural producers / Mykhailov M.H. // Ekonomika APK. – 2017. – № 6. – P. 73.

The purpose of the article is to generalize and develop organizational and economic mechanism of logistical modernization of agricultural enterprises in the context of development of scientific and methodical base of its forming and effective using.

Methodical foundations that envisage basic directions of recreation and updating support of material and technical base, increasing of the machinery and technology level of agrarian production, opportune and full providing of agricultural enterprises material resources, have been worked out. There're exposed and proved methodical approaches to the estimation of development of material and technical base of agricultural enterprises through the organizational and economic mechanism of material and technical modernization of agriculture. Extended recreation in agricultural enterprises and economic efficiency of agrarian production are largely determined by the level of formed material and technical base, in particular by the level of material support and quality of the fixed assets, its rational correlation and effective use. Forming of material and technical base and its leading chain – fixed assets in accordance to the production needs, stimulate an improvement of economic relations with industrial complex and production maintenance sphere. Figs.: 1. Refs.: 13.

Keywords: fixed assets, material and technical base, logistical support, economic efficiency, modernization, innovative and investment development.

UDC 331.2:330.56(477)

Labour compensation as a socio-economic category and the main source of income of the population of Ukraine / Cherneha I.I., Shevchenko N.O., Blenda N.O. // Ekonomika APK. – 2017. – № 6. – P. 80.

The purpose of the article is to study labour compensation as a socio-economic category and the main source of income of the population of Ukraine. When writing the article there're used the following methods and techniques of research: monographic, statistical, economic and grouping.

There're worked out theoretical and methodical foundations of labour compensation as a social and economic category and the main source of income of the population of Ukraine in the article. Level of labour compensation of employees by economic activity and by regions of Ukraine is studied. Level of inflation, the growth rate of nominal, actual wage as well as arrears of payment are considered separately. Ways of wage increase on the basis of implementation of motivational and incentive mechanisms for formation and distribution are suggested.

As a scientific novelty there're proposed a reforming of the labor compensation system and its motivation in addition to the general process of market transformation, especially in: tax, monetary and financial systems, social protection, followed by stabilization of the national currency, implementation of administrative reform. Tabl.: 3. Refs.: 12.

Keywords: labor compensation, incomes, wage, price of labor power, nominal wage, actual wage, organization of labour compensation.

УДК 331.2:330.56(477)

Оплата праці як соціально-економічна категорія та джерело доходу населення України / Чернега І.І., Шевченко Н.О., Бленда Н.О. // Економіка АПК. – 2017. – № 6. – С. 80.

Мета статті – дослідження оплати праці як соціально-економічної категорії та основного джерела доходу населення України. При цьому застосовували такі методи і прийоми дослідження: монографічний, статистико-економічний, індексний та групування.

Опрацьовано теоретичні й методичні засади оплати праці як соціально-економічної категорії та основного джерела доходу населення України. Досліджено рівень оплати праці працівників за видами економічної діяльності й за регіонами України. Окремо розглянуто рівень інфляції, темпи зростання номінальної, реальної заробітної плати, а також заборгованість її виплати. Запропоновано шляхи підвищення заробітної плати на засадах реалізації мотиваційних і стимулюючих механізмів формування та розподілення.

Науковою новизною є пропозиція реформування системи оплати праці та її мотивації в поєднанні із загальним процесом ринкової трансформації, передусім у податковій, грошово-кредитній, фінансовій системах, сфері соціального захисту, з подальшою стабілізацією національної грошової одиниці, проведенням адміністративної реформи. Табл.: 3. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: оплата праці, доходи населення, заробітна плата, ціна робочої сили, номінальна заробітна плата, реальна заробітна плата, організація оплати праці.

УДК 331.2:330.56(477)

Оплата труда как социально-экономическая категория и источник дохода населения Украины / Чернега И.И., Шевченко Н.А., Бленда Н.А. // Экономика АПК. – 2017. – № 6. – С. 80.

Цель статьи – исследование оплаты труда как социально-экономической категории и основного источника дохода населения Украины. При этом применяли такие методы и приемы исследования: монографический, статистико-экономический, индексный и группировки.

Проработаны теоретические и методические основы оплаты труда как социально-экономической категории и основного источника дохода населения Украины. Исследован уровень оплаты труда работников по видам экономической деятельности и по регионам Украины. Отдельно рассмотрены уровень инфляции, темпы роста номинальной, реальной заработной платы, а также задолженность по ее выплате. Предложены пути повышения заработной платы на основе реализации мотивационных и стимулирующих механизмов формирования и распределения.

Научной новизной является предложение реформирования системы оплаты труда и его мотивации в сочетании с общим процессом рыночной трансформации, прежде всего в налоговой, денежно-кредитной, финансовой системах, сфере социальной защиты, с последующей стабилизацией национальной денежной единицы и проведением административной реформы. Табл.: 3. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: оплата труда, доходы населения, заработная плата, цена рабочей силы, номинальная заработная плата, реальная заработная плата, организация оплаты труда.

УДК [005.4217 – 021.387]:338.436

Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону в умовах децентралізації влади / Самофатова В.А. // Економіка АПК. – 2017. – № 6. – С. 86.

Мета статті полягає у визначенні та обґрунтуванні методологічних засад, а також розробки практичних рекомендацій з управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону в умовах децентралізації влади.

У процесі дослідження використано методи: історичний, діалектичний, абстрактно-логічний, інтеграційний, системно-структурного аналізу і синтезу.

Як елементи наукової новизни систематизовані принципи, що відображають методологічні засади просторово-територіальної моделі управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону в умовах децентралізації влади. Представлена авторська характеристика структури агропродовольчої сфери регіону.

Реалізовано принцип системного підходу до сталого розвитку агропродовольчої сфери регіону, виходячи з суті децентралізації державного управління з орієнтацією на формування континуального сільсько-міського соціуму та перетворення України в одну з провідних агропродовольчих країн світу.

За результатами дослідження обґрунтовано висновок, що запропонована методологія є важливою для функціонування об'єднаних територіальних громад і як спосіб подолання дискретності розвитку агропродовольчої сфери регіону. Рис.: 1. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: агропродовольча сфера, методологія управління, сталий розвиток, об'єднана територіальна громада, децентралізація влади.

УДК [005.4217 – 021.387]:338.436

Методология управления устойчивым развитием агропродовольственной сферы региона в условиях децентрализации власти / Самофатова В.А. // Экономика АПК. – 2017. – № 6. – С. 86.

Цель статьи заключается в определении и обосновании методологических основ, а также в разработке практических рекомендаций по управлению устойчивым развитием агропродовольственной сферы региона в условиях децентрализации власти.

В процессе исследования использованы методы: исторический, диалектический, абстрактно-логический, интеграционный, системно-структурного анализа и синтеза.

В качестве элементов научной новизны систематизированы принципы, отображающие методологические основы пространственно-территориальной модели управления устойчивым развитием агропродовольственной сферы региона в условиях децентрализации власти. Представлена авторская характеристика структуры агропродовольственной сферы региона.

Реализован принцип системного подхода к устойчивому развитию агропродовольственной сферы региона, исходя из сущности децентрализации государственного управления с ориентацией на формирование континуального сельско-городского пространства и превращения Украины в одну из ведущих агропродовольственных стран мира.

По результатам исследования обоснован вывод о том, что предложенная методология является важной для функционирования объединённых территориальных громад и как способ преодоления дискретности развития агропродовольственной сферы региона. Илл.: 1. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: агропродовольственная сфера, методология управления, устойчивое развитие, объединённая территориальная громада, децентрализация власти.

The purpose of the article is to define the methodological foundations and to develop practical recommendations on the management of sustainable development of the agri-food sphere of the region in terms of decentralization.

During research the following methods were used: historical, dialectical, abstract and logical, integrative, system and structural analysis and synthesis.

Elements of scientific novelty. In the article, as elements of scientific novelty, there're systemized principles, which reflect the methodological foundations of spatial models of management of sustainable development of the agri-food sphere of the region in terms of decentralization. There's presented the author's characterization of the structure of the agri-food sphere in the region.

There's implemented a systematic approach to sustainable development of the agri-food sphere of the region, according to the nature of decentralization of public administration with a focus on the formation of continuum rural-urban space and the transformation of Ukraine into one of the leading agricultural countries in the world.

According to the research results there's justified a conclusion that the proposed methodology is important for the functioning of the united territorial communities and overcoming of the discontinuity of development of the agri-food sphere in the region. Figs.: 1. Refs.: 18.

Keywords: agri-food sphere, management methodology, sustainable development, united territorial community, decentralization.

СТОРІНКА МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ

YOUNG SCIENTIST'S PAGE

УДК 338.432.009.12:636

Підвищення конкурентоспроможності продукції скотарства аграрних підприємств / Євтушенко В.Д. // Економіка АПК. – 2017. – № 6 – С. 105.

Метою дослідження є удосконалення методичних підходів до оцінки рівня конкурентоспроможності продукції скотарства в аграрних підприємствах України для підвищення ефективності управління нею.

Проведено порівняльне оцінювання конкурентоспроможності продукції скотарства в сільськогосподарських підприємствах областей України аналітичним методом з використанням інтегрального показника. При оцінці конкурентоспроможності продукції скотарства використовувалися показники: продуктивність тварин, повна собівартість і ціна продукції, частка ринку, прибуток із розрахунку на одиницю продукції, частка реалізованої продукції високої якості, рівень рентабельності, рівень спеціалізації, темп росту обсягів виробництва продукції.

Як новизна – запропонована методика оцінки рівня конкурентоспроможності продукції скотарства може бути використана для вибору ефективних шляхів його підвищення. Рис.: 2. Бібліогр.: 9.

Ключові слова: сільськогосподарські підприємства, продукція скотарства, ринок, конкурентоспроможність, оцінка.

УДК 338.432.009.12:636

Повышение конкурентоспособности продукции скотоводства аграрных предприятий / Евтушенко В.Д. // Экономика АПК. – 2017. – № 6. – С. 105.

Целью исследования является совершенствование методологических подходов к оценке уровня конкурентоспособности продукции скотоводства в аграрных предприятиях Украины для повышения эффективности её управления.

Проведена сравнительная оценка конкурентоспособности продукции скотоводства в сельскохозяйственных предприятиях Украины аналитическим методом с использованием интегрального показателя. При оценке конкурентоспособности продукции скотоводства использовались показатели: производительность животных, полная себестоимость и цена продукции, доля рынка, прибыль в расчете на единицу продукции, доля реализованной продукции высокого качества, уровень рентабельности, уровень специализации, темп роста объемов производства продукции.

Как новизна – предложена методика оценки уровня конкурентоспособности продукции скотоводства может быть использована для выбора эффективных путей его повышения. Рис.: 2. Библиогр.: 9.

Ключевые слова: сельскохозяйственные предприятия, продукция скотоводства, рынок, конкурентоспособность, оценка.

UDS 338.432.009.12:636

Increase of competitiveness of cattle breeding production of agricultural enterprises / Yevtushenko V.D. // *Ekonomika APK*. – 2017. – № 6. – P. 105.

The purpose of the article is to improve methodical approaches to evaluation of the competitiveness of cattle breeding products in agricultural enterprises of Ukraine for increase of the effectiveness of its management.

A comparative evaluation of competitiveness of cattle breeding products in agricultural enterprises of Ukraine by analytical method using the integral index was performed. For the evaluation of competitiveness of cattle breeding products there were used such indicators as productivity of animals, total cost of 1 ton of production, sales price, market share, profit per 1 ton of production, share of realized products with high quality, level of profitability, level of specialization and growth rate of production.

As a novelty in the article was suggested the technique of evaluation of competitiveness of the cattle breeding production, that can be used to select effective ways of its increase. Figs: 2. Refs.: 9.

Keywords: agricultural enterprises, cattle breeding production, market, competitiveness, evaluation.

---

* * *